

Agrodružstvo Bystré, 094 34 Bystré 606, IČO: 36485055

Obchodný register Okresného súdu Prešov
oddiel: Dr. vložka č. 10113/P

V ý r o č n á   s p r á v a
z a   r o k   2 0 1 6

Vyhotovená dňa: 2.2.2017
Schválená dňa: 10.2.2017

Overená audítorom dňa: 8.2.2017

Ing. Miroslav Košč
predseda

Ing. Anna Mihočová
členka predstavenstva

Agrodružstvo Bystré
094 34 Bystré 606

I. Vývoj a stav finančného hospodárenia

1. Výsledky rastlinnej výroby

Úrody plodín dosiahnuté z 1 ha

<i>Plodina</i>	<i>Priemerná ha úroda v t 2015</i>	<i>Priemerná ha úroda v t 2016</i>
Pšenica ozimná	6,12	5,50
Jačmeň jarný	4,81	4,32
Jačmeň ozimný	6,36	5,80
Kukurica zrno	6,00	10,50
Repka ozimná	2,77	2,92
Sója	1,11	2,00
Hrach	2,50	2,10
Kukurica siláž	22,52	35,15
Jarné miešanky	-	9,00
Lucerka v suchom	9,20	12,70
Trávy na o.p. v suchom	2,84	2,47
TTP v suchom	1,3	1,40

Rok 2016 na úseku RV z hľadiska dosiahnutých úrod môžeme zaradiť medzi tie úspešnejšie. Úrody všetkých hlavných plodín boli vyššie ako je ich 10 ročný priemer. To sa však nedá povedať o realizačných cenách jednotlivých rastlinných komodít. Oproti roku 2015 klesli ceny pšenice a kukurice o 20 %.

Čo sa týka zrážok a teploty patril rok 2016 k rokom priemerným. Spadlo nám 761 mm zrážok, čo je na úrovni dlhodobého priemeru. Horšie to bolo už s rozložením zrážok. Po miernej zime nám vo februári spadlo 90 mm zrážok vo forme dažďa, čo malo za následok premočenie pôdy a s ním aj problémy s regeneračným prihnojením ozimín. Mierne zrážky v marci a apríli umožnili osev jarných plodín a na druhej strane zabezpečili potrebnú vlahu v pôde. Avšak od konca 2. dekády mája až do polovice júla prevládalo suché a horúce počasie, ktoré negatívne ovplyvnilo porasty obilnín a repky, ktoré predčasne dozreli. Obvyklé zrážky v 2. polovici júla už úrode nepomohli, len nepriaznivo ovplyvnili kvalitu ešte dovtedy nepozberanej pšenice / najmä objemovú hmotnosť / a jarného jačmeňa. Ďalšie zrážky po 20. auguste sťažovali sejbu repky ozimnej, po sejbe ktorej prišlo zase suché obdobie. Najväčšie problémy nám však spôsobili výdatné dažde v októbri, 134 mm zrážok neumožnilo zasieť plánovanú výmeru ozimnej pšenice a taktiež spôsobilo veľké problémy so zberom kukurice a jesennými prácami ako je rozmetanie MH a jesenné orby.

V roku 2016 sme hospodárili na výmere 1 798,11 ha poľnohospodárskej pôdy, z čoho 1 191,20 ha činila o.p. a 606,91 ha TTP. Štruktúru osevu sa snažíme prispôbiť potrebám trhu, požiadavkám ŽV a realizačným cenám jednotlivých plodín.

V roku 2016 sme pestovali: - hustosiate obiloviny na výmere 576 ha – oz. pšenica 388 ha, oz. jačmeň 77 ha, jarný jačmeň 114 ha, ozimná repka 242 ha, kukuricu na zrno 99 ha, kukurica na

siláž 83 ha, sója 85 ha, hrach 4 ha, lucerna 65 ha, trávny na ornej pôde 10 ha, jarné miešanky s podsevom lucerny 11 ha, záhumienky 12 ha.

V jeseni 2015 sme rozorali 80 ha tráv na ornej pôde, túto výmeru sme osiali silážnou kukuricou a jarným jačmeňom.

Vďaka veľmi dobrým podmienkam na sejbu sme v jeseni zasiali 388 ha ozimnej pšenice, čo bolo o 55 ha viac ako vlani. Porasty po jeseni boli kompletne povzchádzané a do zimy išli v dobrom kondičnom stave. Napomohla tomu teplá a dlhá jeseň, ktoré trvala prakticky do konca decembra. Problémy nastali až vo februári, kedy bola po zrážkach pôda rozmočená a bol problém s 1. prihnojením, ktoré sme mohli vykonať až začiatkom marca. Po 1. prihnojení liadkom sme porasty pšenice 2x prihnojili DAM-om. Proti chorobám sme porasty ošetrili 2x fungicídom, pričom sme 1. postrek spojili s kvalitným prihnojením vo forme 20 kg močoviny. Okrem toho sme aplikovali 2x morforegulátor proti poľahnutiu. Všetky tieto opatrenia sme vykonali so zámerom dopestovať potravinársku pšenicu, čo sa nám aj podarilo. Z celkového množstva 2134 t pšenice predstavovala potravinárska pšenica viac ako 50 %. Je len na škodu, že rozdiel v cene potravinárskeho a krmného obilia bol v roku 2016 naozaj minimálny. Celkové sme dosiahli priemernú ha úrodu 5,5 t/ha pri dávke dusíka 156 kg/ha. Aj keď je dosiahnutá ha úroda vyššia ako je 10-ročný priemer, neboli sme s ňou celkom spokojní. Očakávanú úrodu skresalo suché a teplé obdobie v čase nalievania zrna, ktoré napriek vynaloženej výžive a ochrane, spôsobilo predčasné dozrievanie porastov pšenice.

Podobná situácia bola aj u ozimného jačmeňa, ktorý sme pestovali na výmere 77 ha po kukurici na siláž a sóji. Porasty boli po bezproblémovej sejbe v jeseni kompletne ošetrené proti burinám a do zimy išli v dobrom stave. Na konci zimy v dôsledku zrážok boli porasty podmáčané a bol veľký problém s prihnojením, ktoré sme vykonali až v 2. polovici marca. Porasty jačmeňa boli v biednom stave a nepodarilo sa nám ich naštartovať ani dvojnásobným prihnojením liadkom a DAM-om. Až po aplikácii listových hnojív s vyšším obsahom fosforu, porasty začali vegetovať. Ďalej sme aplikovali dva postreky proti chorobám v kombinácii s prípravkom proti poľahnutiu. Napriek tomu po búrke nám však čast' porastov poľahla, pretože boli „bujné“. Pri ha úrode 5,8 t sme vyrobili celkom 446 t, z ktorého sme do Sladovne Michalovce predali 377 t.

Jarný jačmeň sme zasiali na výmere 114 ha v agrotechnickom termíne. Porasty dobré povzchádzali, boli 2x prihnojené liadkom a kvapalným hnojivom Mitchurin, ošetrené proti burinám a chorobám. Sucho v máji až júli však spôsobilo redukciu odnoží jačmeňa a jeho predčasné dozretie. Prejavilo sa to na úrode 4,32 t/ha. Výživa však bola aplikovaná na vyššiu úrodu a tak nám v časti produkcie vyskočili vyššie dusíkaté látky ako povoľuje norma pre sladovnícky jačmeň. Z toho dôvodu sme 50 t jačmeňa museli predať ako krmný. Do Sladovne Michalovce sme odpredali 156 t a do Sladovne V. Šariš 153 t sladovníckeho jačmeňa.

Medzi naše nosné tržné plodiny patrí repka ozimná. V roku 2016 sme ju pestovali na výmere 242 ha. Repka je plodina, ktorá si vyžaduje osobitnú starostlivosť po celý rok. Je náročná na založenie porastu. Prejavilo sa to aj v jeseni 2015, keď po sejbe prišla dlhšia perióda sucha, ktorá spôsobila, že repka vzišla nerovnomerne a ostala „stát“. Až zrážky v 2. polovici septembra a neskoré prihnojenie močovinou a dlhá teplá jeseň umožnili ako tak dohnat' resty v vývoji. Aj keď sme 1. prihnojenie stihli ešte v polovici februára, porasty repky neboli žiadna sláva. Najmä porasty v Hermanovciach boli spasené a zničené vysokou zverou, ktorá začína byť veľkým nebezpečenstvom pre repku, najmä v blízkosti lesov. Zvýšenou výživou, aplikáciou morforegulátorov a tromi postrekmi proti živočíšnym škodcom sa nám podarilo dosiahnuť priemernú úrodu 2,92 t/ha a odpredať 705 t repkového semena.

Po neúspešnom pestovaní sóje v minulom roku sme sa rozhodli na ňu nezanevrieť a pestovať sóju naďalej. S jej sejbou sme začali po 20.4. a zasiali sme ju na výmere 85 ha. Keďže väčšina výmery sóje bola zasiata do vyšších polôh, museli sme tam vysiať skorú odrodu ALIGATOR, ktorá nedáva také úrody ako neskoršie odrody. Išlo väčšinou o parcely v blízkosti lesov, kde sme sa obávali vysiať silážnu kukuricu kvôli diviacej zveri. Tu však bola sója potravou pre srnčiu a jeleniu zver, ktorá spásala vrchné časti rastlín a spôsobila tým nemalé škody. Čo sa týka agrotechniky, tak tú sme v podstate zvládli. Avšak v budúcnosti bude potrebná vyššia výživa dusíkom a hustejší spon, nakoľko v čase sucha hrčkotovné baktérie na koreňoch sóje nezabezpečia dostatok dusíka a sója nenavetv'í, takže potom sú porasty nízke a riedke a spodné struky nízko nasadené, takže zberové straty sú vysoké. Problémom bolo aj predzberové praskanie strukov, preto sme sa rozhodli pestovanú odrodu ALIGATOR nahradiť v budúcnosti odrodou MENTOR, ktorá je neskoršia, ale

dáva podstatne vyššie úrody. Celkové sme dosiahli priemernú úrodu 2 t/ha, čo je vzhľadom na umiestnenie sóje a podmienky v roku 2016 uspokojivá úroda.

Kukuricu na zrno sme v roku 2016 pestovali na výmere 99 ha. Cca 1/2 výmery sme v jeseni vyhnajili maštalným hnojom. Sejba kukurice vzhľadom na dobré podmienky prebehla bez problémov. Porasty kukurice kompletne povzchádzali. Tohto roku sme navýšili dávky N hnojív oproti minulým rokom na 165 kg č.ž. N/ha, a to vo forme močoviny pred sejbou a v čase vegetácie. Zvýšená výživa a optimálne vlhové podmienky umožnili dobrý vývoj kukurice počas celého vegetačného obdobia, čo sa prejavilo rekordnou úrodou 10,5 t zrna na ha. Problémom bola vyššia zberová vlhkosť /priem.28 %/, pretože počasie v čase zberu bolo daždivé a pestované hybridy boli neskoršie s vyšším FAO, pretože dávajú vyššie úrody. Táto skutočnosť sa prejavila na vyššej spotrebe plynu pri sušení kukurice. Z 20 ha zrnovej kukurice sme vyrobili 250 t mokrého kukuričného zrna /CCM/ pre potreby ŽV.

Jediným negatívom u kukurice v roku 2016 bol jej nízka realizačná cena, ktorú sme v jeseni predávali v cene 105 Eur/t. V súčasnosti však ceny kukurice idú hore, takže je nádej, že druhú polovicu produkcie, ktorú máme na sklade predáme za lepšie ceny. Rovnakú agrotechniku ako u zrnovej sme uplatnili aj u silážnej kukurice, ktorú sme pestovali na výmere 83 ha, pričom polovicu výmery sme pestovali na už spomínanej výmere po rozoraných TOP. Keďže išlo o „oddychnutú“ pôdu, dosiahli sme na nej úrodu nad 40 t/ha. Bol tu vysiaty hybrid s vyššou stráviteľnosťou, z ktorého bola vyrobená siláž pre dojnice na HD Čierne. Celkové sme vyrobili 2933 t siláže, čo predstavuje úrodu 35 t hmoty z ha.

43 % z výmery poľnohospodárske pôdy predstavujú krmoviny. Patria tu:

jednoročné krmoviny na o.p. - kukurica na siláž, jarné miešanky, viacročné krmoviny na o.p. - lucerna, trávny na ornej pôde a trvalé trávne porasty.

Jarné miešanky pestujeme vo forme čistého výsevu hrachu ako krycej plodiny pre podsev lucerny. V roku 2016 sme takto založili 11 ha nového porastu lucerny. Výhodou takého spôsobu zakladania lucerny je možnosť výroby kvalitnej hrachovej senáže bohatej na bielkoviny. Podsev lucerny po zbere krycej plodiny dobré naštartuje a v roku výsevu dáva 1-2 kosby, vrátane odburiňujúcej kosby. Vyrobili sme z nich 100 t senáže.

V roku 2016 sme pestovali 65 ha lucerny, ktorú v našich podmienkach využívame na výrobu senáže. Prvú kosbu robíme začiatkom mája a v priemere robíme 5 kosieb. V roku 2016 sa nám podarilo urobiť 6 kosieb, z ktorých sme vyrobili 1650 t lucernovej senáže.

TTP na našom družstve tvoria 1/3 z celkovej výmery pôdy. Využívame ich na výrobu lúčneho sena, trávnej senáže a na pastvu pre ovce. V tomto roku sme 126 ha využívali na pasenie a 481 ha na výrobu sena a senáže.

Dosiahnutá úroda 1,4 t sena z ha by mohla byť vyššia, ale požiadavky zo strany ŽV boli plne vykryté už z 1.kosby. Z celkovej plochy sme v tomto roku vyrobili 688 t senáže, 400 t sena, 553 t činia JM ako pastva pre ovce.

V roku 2016 sme vykonali obnovu TTP na výmere 12 ha. Parcela Pod brehami bola vystriekaná glyfosátom a rozoraná. V jarnom období sme ju osiali d'atelinotrávou vhodnou na kosbu a výrobu sena, alebo senáže.

V jeseni roku 2016 sme zasiali 305 ha repky ozimnej. Oproti vlaňajším sme zvýšili výmeru repky o 65 ha. ¾ výmery repky išlo do zimy v uspokojivom stave, ¼ bola slabá a jej prezimovanie bude po silných mrazoch koncom decembra a začiatkom januára pri slabej snehovej pokrývke otáznave. Otvorená ostáva aj otázka poškodenia repky vysokou zverou v predjarnom a jarnom období, najmä u parciel v blízkosti lesov. Porasty repky sme v jeseni ošetrili proti burinám a morforegulátorom na lepšie prezimovanie. Taktiež sme celú výmeru pohnajili neskorou dávkou disíka vo forme 1 q močoviny.

Pšenicu ozimnú sme zasiali na výmere 281 ha. Výmeru pšenice sme vzhľadom na problémy s cenou plánovali znížiť v prospech ozimného jačmeňa. Je však treba povedať, že pôvodne sme plánovali zasieť cca 320 ha oz. pšenice. Výdatné dažde v októbri nám to však neumožnili a cca 35 ha po sóji sme v rámci griningu boli nútení zasieť po agrotechnickom termíne rozmetadlom a zabrániť bránami, pretože ináč to nebolo možné. A práve prezimovanie týchto porastov, ktoré na jeseň nevzišli, vrátane 5 ha oz. jačmeňa ukáže až jar. Ozimného jačmeňa sme v jeseni vysiali na 127 ha, čo je o 50 ha viac ako vlani. Urobili sme tak z dôvodu kontraktu so Sladovníou Michalovce, ktorá má o túto komoditu záujem pri vyššej realizačnej cene ako u pšenice. Problémom však bolo

daždivé počasie po sejbe jačmeňa, ktoré nám zabránilo vykonať jesenný postreka proti burinám a prihnojiť neskorou dávkou dusíka, čo je u jačmeňa podstatná vec, pretože v prípade nepriaznivej jari sa tieto operácie len veľmi ťažko dohávajú.

V jesennom období po ťažkostiach s aplikáciou MH sa nám podarilo vyhnojiť MH 45 ha pod kukuricu na siláž, 33 ha pod zrnovú kukuricu a 8 ha pod záhumienka. Na výmere 50 ha sme v jeseni pod sóju aplikovali granulované vápno na zlepšenie PH pôdy.

2. Výsledky živočíšnej výroby

Stavy hospodárskych zvierat a ich úžitkovosť

<i>Druh zvierat</i>	<i>Rok 2015</i>	<i>Rok 2016</i>
Dojnice	188	185
- ročná dojivosť	7720	7677
- denná dojivosť	21,15	20,98
Teliatá do 6 mes.	66	66
- hmotnostné prírastky	0,51	0,67
Mladý dobytok	105	81
- hmotnostné prírastky	0,82	1,02
Bahnice	319	320
- odstav jahniat	160	118

Rok 2016 na úseku ŽV môžeme hodnotiť ako rok dvoch rozdielnych polrokov. V prvom polroku sa nám darilo nadviazať na dobré výsledky v úžitkovosti dojníc. Dobrý zdravotný stav dojníc a teliat umožnil predaj mlieka, teliat a zástavového dobytku za celkom dobré realizačné ceny. Druhý polrok už bol však diametrálne odlišný. Začalo sa to znižovaním nákupnej ceny mlieka, úplným zastavením predaja teliat a pokračovalo to zdravotnými problémami dojníc a teliat s ktorými sme sa borili takmer celý druhý polrok. Zdravotné problémy dojníc začali problémami končatín, pokračovali zápalmi vemene a uľahnutím dojníc po pôrode. Napriek zvýšenej starostlivosti veterinárneho lekára, externej služby paznechtára, či ŠVPÚ v Prešove sa nám tieto problémy nedarilo vyriešiť. Čo bolo spúšťačom týchto problémov sme nezistili ani po konzultácií s odborníkmi ÚVL v Košiciach. Aj podľa ich vyjadrení mohlo ísť o súhrn viacerých nepriaznivých faktorov ako je tepelný stres dojníc spôsobený dlhšou periódou suchého a horúceho počasia v 5.-7. mesiaci, prechod na nové krmivá a individuálne indispozície jednotlivých kusov dojníc. Samozrejme, že sa tieto zdravotné problémy odrazili na poklese úžitkovosti dojníc ako aj na poklese stavov dojníc oproti roku 2015.

Počas roka sme v ŽV chovali priemerne 380 ks HD, z toho 184 ks dojníc + 35 ks VTJ, 66 ks teliat, jalovice do 1 roka 30 ks, jalovice do 2 rokov 61 ks, k tomu cca 605 ks oviec, z toho 320 ks bahníc.

Od priemerného stavu 184 ks dojníc sme do mliekarne Syrárň BEL Michalovce dodali 1 392 010 litrov mlieka, čo je v porovnaní s rokom 2015 menej o 33 000 litrov. Z mliečného automatu sme predali cca 15 tis. litrov mlieka. Je to síce o 4 300 litrov menej ako v roku 2015, ale kvôli vysokým prevádzkovým nákladom na dopravu mlieka do Bystrého a späť, pretože sa mlieko väčšinou nevypredalo, sme boli nútení presťahovať mliečny automat do Čierneho, kde tieto náklady odpadli.

Spolu sme teda odpredali 1 407 tis. litrov mlieka, čo je v porovnaní s rokom 2015 menej o 37 tis. litrov. Priemerná dodávka na dojnicu činila 7 642 litrov, čo je oproti vlašajšku menej o 35 litrov. Pri už spomínaných zdravotných problémoch je tento výpadok pochopiteľný a prijateľný.

Tak ako v roku 2015 aj v tomto roku bola veľkým problémom realizačná cena mlieka. Tá z januárovej 0,30 Eur/l, postupne klesla až na 0,27 Eur/l. Priemerná cena za rok 2016 činila 0,285

Eur/l, oproti 0,301 Eur/l za rok 2015. Keďže máme uzavretú 5-ročnú dodávateľskú zmluvu na mlieko s odberateľom BEL Michalovce, ten nám za dodané množstvo a kvalitu vyplatil bonus 11 675 Eur, čo navýšilo priemernú cenu na 0,294 Eur/l.

Po protestoch producentov mlieka na Slovensku ako aj vďaka iniciatíve a podpore SPPK poskytol štát pomoc chovateľom dojníc, ktorí sú v kontrole úžitkovosti vo výške 33 mil. Eur. U nás to predstavovalo 40 tis. Eur, vďaka čomu sa priemerná realizačná cena dostala na úroveň 0,323 Eur/liter.

Celkové sme teda za mlieko utrhli 449 394 Eur. Všetko dodané mlieko do Michaloviec bolo zatriedené v najvyššej kvalite Q. Náklady na 1 liter mlieka sme mali 0,364 E/l, čo je o 1 cent viac ako vlani. Napriek nižším celkovým nákladom na mlieko je zvýšenie spôsobené už spomínaným výpadkom mlieka 37 000 litrov.

Od priemerného stavu 184 ks dojníc sa narodilo 175 ks teliat, čo je menej o 4 ks ako vlani. Problémom v chove teliat bol vysoký počet mŕtvo narodených teliat 24 ks a 23 ks úhynov.

Zdravotné problémy u teliat začali v lete súbežne s problémami dojníc. U teliat sa totiž vyskytlo vírusové ochorenie BRSV na ktoré antibiotiká nezaberajú a pomáha tu iba vakcinácia. K zvýšenému úhynu teliat prispel aj negatívny genetický vplyv jedného z využívaných plemenných býkov, u ktorého sa zistila nižšia životaschopnosť narodených teliat. Najväčším problémom v chove teliat bolo vyhlásenie výskytu tzv. modrého jazyka, následkom čoho obchod s teľatami bol zakázaný. Z toho dôvodu sme v 2. polroku predali len 24 ks teliat /oproti 40ks v 1. polroku/, z toho 17 ks až na konci roka. Teľatá sme museli držať v chove, prerástli nám a ceny boli oveľa nižšie. Z celý rok sme tak predali 64 ks teliat, z toho 10 pre súkromných chovateľov. Priemerná váha bola 84 kg a priemerná cena 3,41 Eur/kg. Vlani sme predali o 28 teliat viac pri priemernej váhe 64 kg, a priemernej cene 4,1 Eur/kg.

Časť tržieb v chove dojníc tvoria tržby za vyradené dojnice. V roku 2016 sme predali 43 ks vyradených dojníc v priemernej cene 0,94 Eur/kg, čo je cena na úrovni vlašajška. Zdravotné problémy s končatinami sa prejavili aj pri predaji 10 ks takých dojníc o priemernej cene iba 0,30-0,40 Eur/kg. A aby toho nebolo málo, tak rok 2016 nebol úspešný ani v predaji plemenných býkov. Tohto roku sme predali iba 1 ks. Jeden býk musel ísť po nevyhovujúcich testoch na porážku a 2 ks sa hodnotili až koncom roka, čo je po sezóne a ich predaj sa bude realizovať až začiatkom tohto roka.

Jediným svetlým artiklom v predaji HD boli VTJ, ktorých sme predali 16 ks v cene 1 600 Eur/ks. Okrem toho sme predali ešte 10 ks chovných jalovic v cene 1 025 Eur/ks. Čo sa týka ostatných produkčných ukazovateľov, tak sme v chove HD dosiahli nasledovné výsledky: prírastky u teliat do 3 mesiacov - 0,47 kg/ks/deň, do 6 mesiacov - 0,87 kg/ks/deň, do 1 roka - 1,4 kg/ks/deň.

Dosiahnuté prírastky sú na úrovni minulého roka. Problémom v chove HD bolo v roku 2016 poŕehnané a o tom, ako sme s nimi zápasili hovoria dosiahnuté výsledky. Určitým povzbudením, že to všetko má svoj význam, je skutočnosť, že sme v plemenárskej úžitkovosti, ktorá sa hodnotí za obdobie od 1.10./2015/ min. roka, po 31.10. hodnoteného roka /2016/, prvýkrát dosiahli úžitkovosť nad 8000 litrov /8056 l/. Bola to najvyššia úžitkovosť v okrese Vranov nad Topľou a 8. najvyššia u Slovenského strakatého dobytká na Slovensku. V chove HD sme celkové s príplatkami dosiahli tržby vo výške 541 182 Eur, čo je oproti roku 2015 menej o 27 tis. Eur.

Na HD Hermanovce sme počas roka chovali v priemere 65 ks jalovic a 35 ks VTJ. U jalovic sme dosiahli priemerný prírastok 0,678 kg, čo je nižší ako by sme požadovali. Spokojnosť môžeme vyjadriť so zabrezávaním jalovic, ktoré v počte 50 ks boli v priebehu roka zaraďované do stavu kráv, a už spomínaných 16 ks VTJ sme predali. Spokojní môžeme byť aj so zabrezávaním jalovic pre budúci rok, keďže do konca augusta sme mali teŕných už 61 ks jalovic. S doplňovaním stáda dojníc by teda nemali byť problémy.

Zo 650 ks oviec, ktoré sme v roku 2016 chovali na HD Hermanovce bolo 320 bahníc. Z celkového počtu však dojime 250 – 260 ks bahníc. Výpad v počte dojených bahníc sme zaznamenali hneď na začiatku dojenia, kedy v dôsledku zle nastavenej dojárne dostalo 17 ks bahníc zápal vemena a boli vyradené z produkcie. Nižší počet dojených bahníc bol zapríčinený aj onemocnením pomocného baču, za ktorého sa nepodarilo nájsť adekvátnu náhradu. Taktiež už spomínané horúce a suché počasie v máji-júni spôsobilo výpadok pastvy v čase, kedy by mala byť produkcia mlieka najvyššia.

Všetky spomínané skutočnosti zapríčinili výpad v produkcii mlieka oproti roku 2015. Cez Odbytové združenie Šarovis sme do Červeného Kameňa dodali 17 527 litrov ovčieho mlieka, čo je o 4700

litrov menej ako vlani. Okrem ovčieho mlieka sme vyrobili a predali formou predaja z dvora 355 kg ovčieho syra.

Od 330 ks bahníc sa narodilo 376 ks jahniat, ktorých sme do Sabinova a cez pokladňu predali 206 ks v priemernej cene 2,32 Eur/kg. Okrem toho sme predali 50 ks chovných jahničiek v cene 2,86 Eur/kg.

V roku 2016 sa nám lepšie podarilo predat' plemenné barany, ktorých sme predali 22 ks. Z toho 16 ks bolo ohodnotených a predaných na aukčnom trhu v Kamenici pri Sabinove a 6 ks sme predali ako staršie vyradené barany.

Celkové tržby za predaj baranov činili 11 383 Eur. Spolu s tržbami za ovčie mlieko 17 527 Eur, za ovčí syr 1 780 Eur, za jahňatá a jahničky 8 637 Eur a dotácie v KÚ oviec 12 390 Eur, činili celkové tržby v chove oviec 51 717 Eur.

Vo výrobní KZ sme počas roka 2016 vyrobili celkom 3 790 q KZ. Najviac bolo vyrobených pre dojnice 2 970 q, teľatá 400 q, ovce 250 q a mladý HD 170 q. Spotreba na 1 liter vyrobeného mlieka tak predstavovala 0,20 kg.

Napriek všetkým problémom, s ktorými sme sa museli vysporiadať v roku 2016 sme na úseku ŽV dosiahli o niečo lepši hospodársky výsledok ako v roku 2015. Pri tom sme museli investovať väčšie náklady na výmenu transformátorov na HD Čierne a Hermanovce a nainštalovať ventilátory pre dojnice na HD Čierne. Najmä táto investícia by sa mala pozitívne prejavíť v ďalších rokoch na elimináciu horúčav a s nimi spojených stresov u dojníc, ktoré sa v posledných rokoch pravidelne opakovali.

3. Úsek mechanizácie

Úsek mechanizácie svoju činnosť zameriava na plnenie úloh na úseku RV a ŽV a na plnenie úloh investičného a stavebného charakteru.

K 31.12.2016 na úseku mechanizácie pracovalo 14 výrobných pracovníkov. Dvaja pracovníci odišli, 1 pracovník bol prijatý pre obsluhu a starostlivosť o elektrické zariadenia, 1 pracovník nastúpil na funkciu vedúceho pracovníka.

V prvých mesiacoch sme sa na úseku mechanizácie zamerali na opravu strojov na jarne práce a na prípravu traktorov a nákladných áut na emisné a technické kontroly, ktoré sa pravidelne opakujú v dvoj, resp. jednoročných intervaloch. Na autožerjav bola zabezpečená C-značka, ktorá povoľuje pohyb po cestách III. triedy.

Práce v RV sa začali už 3. februára prihnojovaním repky dvoma rozmetadlami PH AMAZONE s dovozom PH na pole. Neskôr prihnojovanie komplikovalo daždivé počasie a absencia nočných mrazov. Sejbu jarných plodín a zber krmovín sme vďaka dobrej opravenej technike a priaznivému počasiu zvládli v agrotechnických termínoch a kvalitne. Súbežne s tým pokračovali opravy strojov na žatevné práce. Žatvu sme začínali 29.6. zberom ozimného jačmeňa vlastnými kombajnami. Zber komplikovalo poľahnutie porastov, ale obsluha si dala záležať, takže sme ho stihli pozberať včas. Potom prišla na rad repka a súčasne aj prvé pšenice, takže sme si museli vypomôcť dvoma cudzími kombajnami. Aj keď v druhej polovici žatvy prišli „tradičné dažde“, zvládli sme žatvu so 4 kombajnami za 21 dní, pričom 1/2 výmery /400 ha/ sme pozberali vlastnými a 1/2 cudzími kombajnami.

Po zbere obilia nasledoval zber slamy a podmiatky, do ktorých boli zapojené všetky 3 radličkové podmietače.

Do prác na úseku RV bolo zapojených celkom 9 traktorov. Najviac vyťažené boli traktory značky JD.

JD 8310 spotreboval 41 855 l nafty, náklady na opravu 2 290 Eur, zapojený bol hlavne v podmiatkach, hlbokom kyprení a orbách a pracoval na smeny.

JD 7820 spotreboval 22 305 litrov nafty, náklady na opravu 970 Eur /najnižšie/, zapojený bol hlavne v príprave pôdy a zbere krmovín, pracoval v predĺžených smenách.

JD 7530 spotreboval 22 955 litrov nafty, najvyššie náklady na opravu 3 976 Eur, zapojený hlavne do sejby a zberu krmovín, pracoval v predĺžených smenách.

JD 5820 spotreboval 7 515 litrov nafty, náklady na opravu 1 865 Eur, zapojený do CHOR,

hnojenia PH, lisovanie sena a slamy, pracoval v predĺžených smenách.

Z 16245 spotreboval 4 998 litrov nafty, náklady na opravu činili 1 102 Eur, zapojený bol do prípravy pôdy a zberu krmovín, pracoval v predĺžených smenách.

Na plnení úloh v RV a ŽV sa podieľajú aj nákladné autá. Tu evidujeme 6 nákladných áut, sú to staré autá, ktoré sú do prác zapojené 5-7 mesiacov. Prevádzka nákladných áut je drahšia ako u traktorov, nakoľko podliehajú platbe mýta a každoročne musia absolvovať EK a TK. Najviac bolo do prác zapojené vozidlo T 815 CAS 11, ktoré spotrebovalo 3 380 litrov PHM a náklady na opravu boli 626 Eur.

Na úseku osobnej dopravy evidujeme 5 osobných áut, ktoré spolu najazdili 81750 km, čo je o 2 290 km menej ako v roku 2015. Spotrebovali spolu 6 521 litrov PHM, čo je o 327 litrov menej ako vlani.

Osobitnú skupinu strojov tvoria samohybné nakladače. Tu evidujeme 6 strojov a 1 traktor s veľkoobjemovou lyžicou. Najviac bola využitá UNC-060 na HD Hermanovce, ktorá je v sezóne zapojená aj do zberu veľkých balíkov sena a slamy.

Úsek mechanizácie sa podieľa aj na stavebných a investičných prácach. Tieto práce sa realizujú jedným odborníkom a 2-3 vlastnými pracovníkmi podľa charakteru prác a možnosti. Medzi vykonané práce patrila oprava kólne v Hermanovciach, oprava strechy administratívnej budovy a prístrešku pozberovky. Na HD Čierne boli vykonané prípravné práce na zväčšenie silážneho žľabu a osadené L-panely, ktoré boli spevnené a zaťažené proti posunu. Do začiatku žatvy sme zrekonštruovali budovu váhy na dvore Bystré.

Medzi najviac nákladné práce investičného charakteru bolo ošetrovanie a nástrek strechy hlavného skladu a prístrešku pozberovky prípravkom RENOLAST. Práce boli vykonané dodávateľsky.

V priebehu roka sme v spolupráci s OcÚ Hermanovce odstránili 2 poruchy na vodovodnom potrubí na HD Hermanovce. V roku 2016 sme boli nútení vymeniť transformátory na HD Čierne a Hermanovce. Aj na transformátore v Bystrom došlo k vytekaniu oleja. Oprava a výmeny boli zabezpečené dodávateľsky firmou KOS Vranov a predstavujú čistku 7 189 Eur vrátane revízií.

Pozberovú úpravu obilia – čistenie, realizujeme na čističke PETKUS E 527. Je to stroj už zastaralý a poruchový. V priebehu žatvy došlo 2x k poškodeniu elektromotorov. Poruchy sme odstránili v krátkom čase v spolupráci s firmou Premetal a Strojpol. Keďže rozsah práce na čističke ako aj požiadavka na kvalitu sú čoraz vyššie, vzhľadom na poruchovosť sme sa rozhodli pre nákup novej čističky EAC 354, ktorej kvalita práce ako aj výkon by mali plne zabezpečiť naše požiadavky.

V rámci PRV na programovacie obdobie 2014-2020 máme vypracované dva samostatné projekty. Prvý je v oblasti inovatívnych technológií vypracovaný na nákup samostatného postrekovača s aktívnou podporou vzduchu. Projekt už máme schválený a tak môžeme počítať s NFP vo výške 40 % obstarávacej ceny t.j. cca 80 000 Eur.

Druhý projekt sme podali v oblasti investícií v ŽV a zahŕňa nákup nasledovných strojov a zariadení: traktor s výkonom do 100 kW, obracač krmovín, miešací a dávkovací voz, prepravník slamy na VB a manipulátor. Tento projekt však do dnešného dňa nebol vyhodnotený.

Pre zabezpečenie výroby sme v roku 2016 spotrebovali celkové 306792 kWh el. energie v hodnote 40036 Eur. Fyzická spotreba bola oproti predošlému roku vyššia o 8642 kWh. V peňažnom vyjadrení sme však zaplatili o 6574 Eur menej vďaka nižšej cene za kWh.

Spotreba zemného plynu bola vo výške 46516 m³ /spolu spotreba za sušičku a AB/. Oproti roku 2015 je vyššia o vyše 25 tis. m³. Nárast spotreby plynu bol zapríčinený vyššou spotrebou plynu pri sušení kukurice. Množstvo sušenej kukurice v roku 2016 bolo o 100 % vyššie ako v roku 2015 vďaka dobrej úrode. Žiaľ, aj zberová vlhkosť bola vyššia o 6 % ako vlani. Za plyn sme tak zaplatili o 6914 Eur viac ako vlani.

Za ND sme zaplatili 45621 Eur, čo je viac o 5762 Eur ako v minulom roku. Spôsobili to poruchy u traktorov JD, ktoré sa vyskytli vo väčšej miere ako v roku 2015. Je to daň za to, že ich využívame v oveľa väčšej miere ako iné stroje, a aj keď sú servisované, už prichádzajú aj poruchy. Nehľadiac na to, že cena ND sa pohybuje niekde inde ako u starších strojov.

Pre zabezpečenie výroby sme spotrebovali celkom 180995 l nafty v celkovej hodnote 148404 Eur. V porovnaní s vlašajškom je to takmer o 7000 litrov viac. Navýšenie spotreby bolo spôsobené tým, že sme v roku 2016 po rozoraní TOP a obnove TTP obrábali takmer o 100 ha viac pôdy. Vďaka nižšej cene nafty sme však zaplatili o 9610 Eur menej ako v roku 2015.

4. Výsledky finančného hodnotenia

v EUR

<i>Tržby a výnosy podľa činnosti</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>
Tržby za výrobky RV	637807	679001
Tržby za výrobky ŽV	589495	568954
Tržby ostatné	19727	26039
Spolu za vl. výrobky a služby	1247029	1273994
Tržby z predaja IM a mat.	35429	29838
Dotácie	525101	519032
Z toho: - priame platby EÚ	513535	514569
- VDJ	5126	4463
- domáce podpory	6440	-
Ostatné výnosy	19533	8754
Výnosy spolu	1936533	1991724

v EUR

<i>Náklady podľa druhov</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>
Spotreba materiálu	768939	816470
z toho: spotreba osív	48580	48663
hnojív	180651	208616
chemikálií	161621	164461
PHM	158115	148404
krmív	51413	59761
náhr. dielov	45413	58041
ostatného	123146	128524
Spotreba energie	56371	57246
Osobné náklady	551228	605958
Náklady spolu	1851555	1923003

<i>Výsledok hospodárenia</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>
- pred zdanením	98906	86562
- po zdanení	84978	68721

V roku 2016 sme dosiahli HPP vo výške 1779127 Eur . HP RV bola dosiahnutá vo výške 889224 Eur , HP ŽV vo výške 597254 Eur. Celkové tržby za podnik sme dosiahli vo výške 1273994 Eur, z toho RV – 679001 Eur a ŽV vrátane štátnej pomoci 568954 Eur. Dotácie sme v roku 2016 čerpali vo výške 519032 Eur a mali sme ich vyplatené vo zvyčajnom termíne, t.j. v decembri. Celkové výnosy sme dosiahli vo výške 1991724 Eur, celkové náklady činili 1923003 Eur. Hospodársky výsledok je vo výške 86562 pred zdanením, po zdanení 68 721 Eur.

Z nákladových položiek sme najviac prekročili náklady na hnojivá /+ 28 tis. Eur/. Tu sa prejavil už spomínaný nárast obrábanej výmery o 100 ha a vo vyššej úrovni výživy takmer u všetkých plodín. Škoda, že sa to prejavilo len na dosiahnutých úrodách a nízke nákupné ceny zabránili adekvátnemu nárastu tržieb a lepšiemu hospodárskemu výsledku RV. Ďalšou položkou, kde sme zaznamenali výrazný nárast, boli mzdy, ktoré sme čerpali výške 437270 Eur, čo je takmer o 11% viac ako v roku 2015. Priemerná mesačná mzda tak činila za rok 2016 845 EUR, čo je o 60 EUR viac ako v prechádzajúcom roku. Ostatné nákladové položky boli prekročené len mierne, alebo boli na úrovni r. 2015.

Majetok družstva je vo výške 2041610 EUR, z toho dlhodobý majetok 1069710 EUR, obežný majetok 967815 EUR z toho zásoby 648574 EUR, krátkodobé pohľadávky 88306 EU, finančné účty 230935 EUR. Vlastné imanie je vo výške 1510221 EUR, záväzky 437066, z toho krátkodobé záväzky 98082 EUR a úvery 305550 EUR. Sú to úvery, ktoré sme čerpali na nákup strojov.

Pri porovnaní nákladov na jednotku výroby s realizačnými cenami zistíme, že okrem kukurice na zrno sú všetky rastlinné komodity stratové.

Podobné je to aj na úseku ŽV, kde sme napr. 1 liter mlieka vyrobili za 0,364 Eur a predávali za 0,295 Eur. Iba vďaka dotáciám sú jednotlivé komodity RV a výrobky ŽV rentabilné.

Jednou z možností ako čiastočne čeliť prepadu cien je predaj cez odbytové družstvá, ktoré pri väčších objemoch dokážu zabezpečiť vyššie ceny. Preto aj my predávame kravské mlieko cez MOD Michalovce, produkty chovu oviec predávame cez Odbytové družstvo Šarovis Prešov a obilniny a olejiny predávame cez VOD obilnín a olejín Prešov.

5. Obstaranie dlhodobého majetku 2016

<i>Názov obstaraného majetku</i>	<i>Obstarávacia cena v EUR</i>
Poľnohospodárska pôda	18 958
Samochodný postrekovač Hardi	215 390
Plemenné barany	600
Nakúpený majetok spolu	234 948
Aktivácia základného stáda zvierat	68 593
Spolu:	303 541

6. Stav peňažných prostriedkov, pohľadávok a záväzkov k 31.12.2015

v EUR

Peňažné prostriedky na bankových účtoch	230 746
Peňažné prostriedky v hotovosti	189
Peňažné prostriedky spolu:	230 935

Pohľadávky spolu krátkodobé	88 306
- z toho z obchodného styku	63 310
daňové	24 996
iné	-

Závazky spolu	437 066
- z toho krátkodobé	98 082
z obchodného styku	45 868
dlhodobé	19 292
rezervy	14 142
bankové úvery	305 550

II. Predpokladaný budúci vývoj činnosti družstva na rok 2016

Zámer rastlinnej výroby

<i>Plodina</i>	<i>Výmera v ha</i>	<i>Celková úroda v t</i>	<i>t/ha</i>
Pšenica ozimná	282	1422	5,05
Jačmeň ozimný	127	573	4,50
Jačmeň jarný	152	685	4,50
Kukurica zrno	75	564	7,50
Sója	101	252	2,50
Repka ozimná	306	933	3,05
Kukurica siláž	85	2720	32,00
Lucerka v suchom	45	450	10,00
TTP v suchom	609	913	1,50

Zámer živočíšnej výroby

Plánová produkcia mlieka	1430 tis. l
- ročná dojivosť na kus	7730 l
- denná dojivosť	21,20
Teľatá do 6 mes.	60 ks
- hmotnostné prírastky	0,75 kg/deň
Mladý dobytok	100 ks
- hmotnostné prírastky	0,85 kg/deň
Bahnice	400 ks
- odstav jahniat	145 ks
Produkcia ovčieho mlieka	22000 l
Výroba mäsa – hovädzie	50,0 t
ovčie	5,0 t

Zámer – finančné ukazovatele

	EUR
Výnosy spolu	1930000
z toho - tržby RV	740000
ŽV	530000
ostatné	30000
- ostatné výnosy	530000
Náklady spolu	1920000
z toho - spotreba materiálu	790000
energie	60000
- osobné náklady	620000
- odpisy	200000
Výsledok hospodárenia	10000

III. Návrh na rozdelenie zisku

V zmysle čl. XVII. ods. 4 písm. d/ stanov družstva predkladá sa členskej schôdzi tento návrh na rozdelenie zisku:

- prídel do nedeliteľného fondu:	15000,00 €
- prídel do fondu stabilizácie a rozvoja:	53721,14 €
Spolu:	68721,14 €